«Μόναχο» από τον Ρόμπερτ Χάρις

Γράφει η Γεωργία Κωστοπούλου

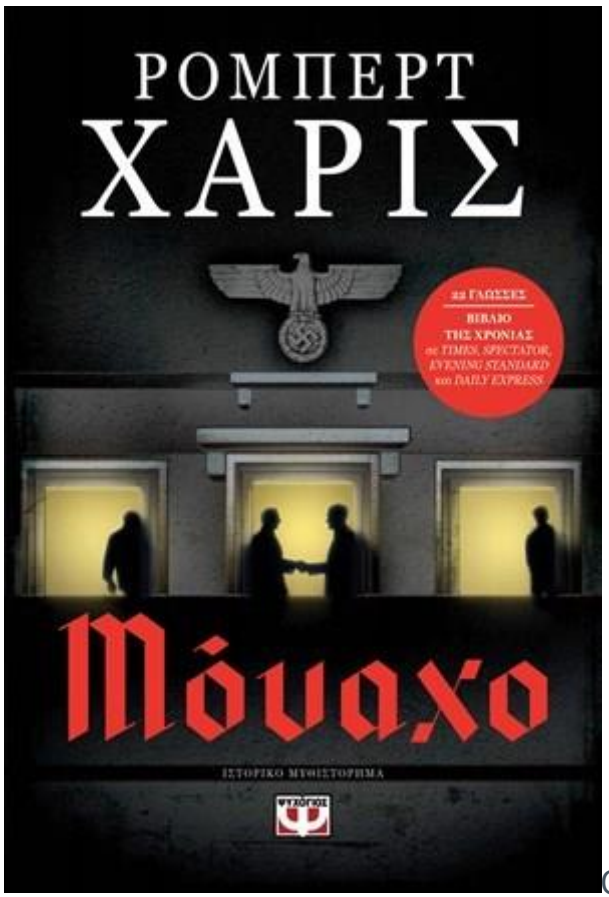

Ο Ρόμπερτ Χάρις επιστρέφει με άλλο ένα ιστορικό βιβλίο που μας ταξιδεύει πίσω στη Ναζιστική Γερμανία και στους μήνες πριν τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Το «Μόναχο» είναι ένα συναρπαστικό μυθιστόρημα, βασισμένο στην περιβόητη «Διάσκεψη του Μονάχου» που άφησε την εντύπωση στον κόσμο της Ευρώπης πως ο πόλεμος είχε αποφευχθεί.

Το Σεπτέμβριο του 1938 ο Χίτλερ είναι από καιρό εγκατεστημένος στο ρόλο του Καγκελάριου της Γερμανίας και έχει αρχίσει να χορεύει τη χώρα στο δικό του ρυθμό. Το Κόμμα βρίσκεται παντού, η Γκεστάπο και τα Ες Ες έχουν αναλάβει δράση και έχει αρχίσει να μιλάει στον στενό του κύκλο για το όραμά του σε σχέση με τη φυλετικότητα, την ανωτερότητα της άριας φυλής και ποια είναι αυτά που προτίθεται να επιτύχει. Ξεκινώντας από τους Γερμανούς της

Σουδητίας και με πρόθεση να τους ενώσει με την υπόλοιπη Γερμανία, ταράζει τα νερά υπονοώντας έναν πόλεμο με την Τσεχοσλοβακία.

Οι Γάλλοι και οι Άγγλοι θα προσπαθήσουν να αποφύγουν αυτόν τον δεύτερο πόλεμο, που φαίνεται από πριν πως θα είναι καταστροφικός. Πρωθυπουργός της Αγγλίας τη συγκεκριμένη περίοδο είναι ο Τσάμπερλεν, ένας άνθρωπος που παρά τη μεγάλη του ηλικία και την απέχθειά του προς το Ράιχ, θα κάνει ότι μπορεί για να επιτύχει μια συμφωνία για την ειρήνη. Παράλληλα, στο Βερολίνο υπάρχει μια ομάδα αντίστασης κατά του Χίτλερ, μια ομάδα που φαίνεται να τροφοδοτεί τη Βρετανική κυβέρνηση με στοιχεία, προσδοκώντας σε βοήθεια από μέρους τους για την καθαίρεση του δικτάτορα.

Το βιβλίο είναι βασισμένο στα πραγματικά γεγονότα των ημερών, και οι πρωταγωνιστές είναι οι αληθινοί πρωταγωνιστές όπως ο πρωθυπουργός Τσάμπερλεν, οι σύμβουλοί του και το υπουργικό συμβούλιο από τη μια, και ο ίδιος ο Χίτλερ και η δική του ομάδα από την άλλη, ονόματα που λίγο πολύ όλοι ξέρουμε αλλά δεν θα θέλαμε να έχουμε γνωρίσει ποτέ. Πέρα όμως από τους γνωστούς και πραγματικούς πρωταγωνιστές των ημερών, ο Χάρις προσθέτει έναν ιδιαίτερο γραμματέα του Βρετανού πρωθυπουργού, τον Χιου Λέγκατ, και ένα Γερμανό διπλωμάτη, τον Πάουλ Χάρτμαν. Ο Λέγκατ και ο Χάρτμαν ήταν συμφοιτητές στην Οξφόρδη και είναι αυτοί που ουσιαστικά κινούν τα νήματα της περιπέτειας στη συγκεκριμένη ιστορία.

Η σκιαγράφηση των χαρακτήρων του Χάρις είναι εντυπωσιακή. Δίνει μια απίστευτα ξεκάθαρη εικόνα όσον αφορά το χαρακτήρα των δύο φανταστικών ηρώων του, προσθέτοντας στοιχεία για του ίδιους, την προσωπική τους ζωή αλλά και τη σχέση που είχαν στο παρελθόν, αλλά και όσον αφορά τις ιστορικές φυσιογνωμίες. Έχοντας κάνει ενδελεχή έρευνα στο παρελθόν, ο συγγραφέας αποτυπώνει τις ιστορικές προσωπικότητες με τρόπο οικείο στον αναγνώστη, σαν να πρόκειται για σύγχρονους πολιτικούς. Η αλήθεια είναι πως πέρα από το Χίτλερ που είναι γνωστός σε ολόκληρο τον κόσμο, οι υπόλοιποι δεν τυγχάνουν τόσο μεγάλη αναγνώριση, ούτε η εικόνα τους έρχεται στο μυαλό του αναγνώστη όταν διαβάζει το όνομά τους. Ο Χάρις όμως το καταφέρνει και αυτό. Όπως επίσης, καταφέρνει ακόμα να δώσει περισσότερα, άγνωστα μέχρι τώρα, στοιχεία για τον πιο μισητό άνθρωπο στον πλανήτη (ελπίζω να έγινε αντιληπτό ότι αναφέρομαι στο Χίτλερ…).

Δεν είναι απορίας άξιο που τα στοιχεία που παραθέτει ο συγγραφέας σχετικά με την πορεία του δικτάτορα βάζουν τον αναγνώστη σε σκέψεις. Σήμερα, σε ολόκληρη την Ευρώπη αλλά και σε άλλα μέρη του κόσμου, συναντούνται πολύ συχνά ιδεολογίες όπως αυτή που οδήγησε στον αιματηρό Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Αυτό που δεν συναντάται τόσο συχνά, είναι η συνειδητοποίηση του πόσο εύκολα μπορεί να φτάσουμε και πάλι σε μια τόσο εύφλεκτη κατάσταση, ή έστω, αν συναντάται, δεν δίδεται η πρέπουσα σημασία. Η πολιτική σκηνή έχει αλλάξει τόσο πολύ πλέον από εκείνη την εποχή, όπως επίσης και οι άνθρωποι. Μακάρι να μη βρεθούμε ξανά σε μια τέτοια θέση.